

SRDCE - PUMPA ŽIVOTA

VÝVOJOVÁ KARDIOLOGIE EXPERIMENTÁLNÍ HYPERTENZE

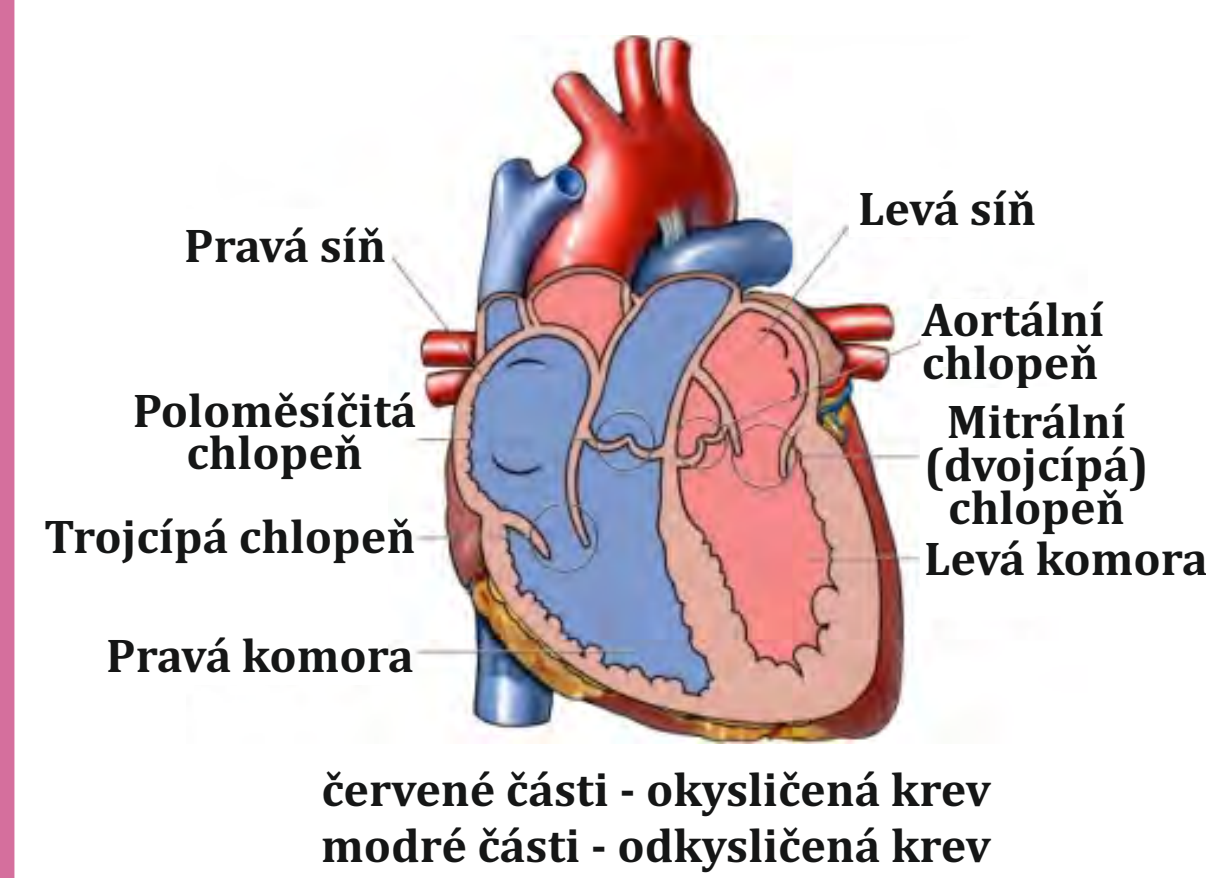
PROČ PRÁVĚ SRDCE?

V rozvinutých zemích světa jsou kardiovaskulární onemocnění (nemoci srdce a cév) nejčastější příčinou úmrtí.

CO ZKOUMÁME?

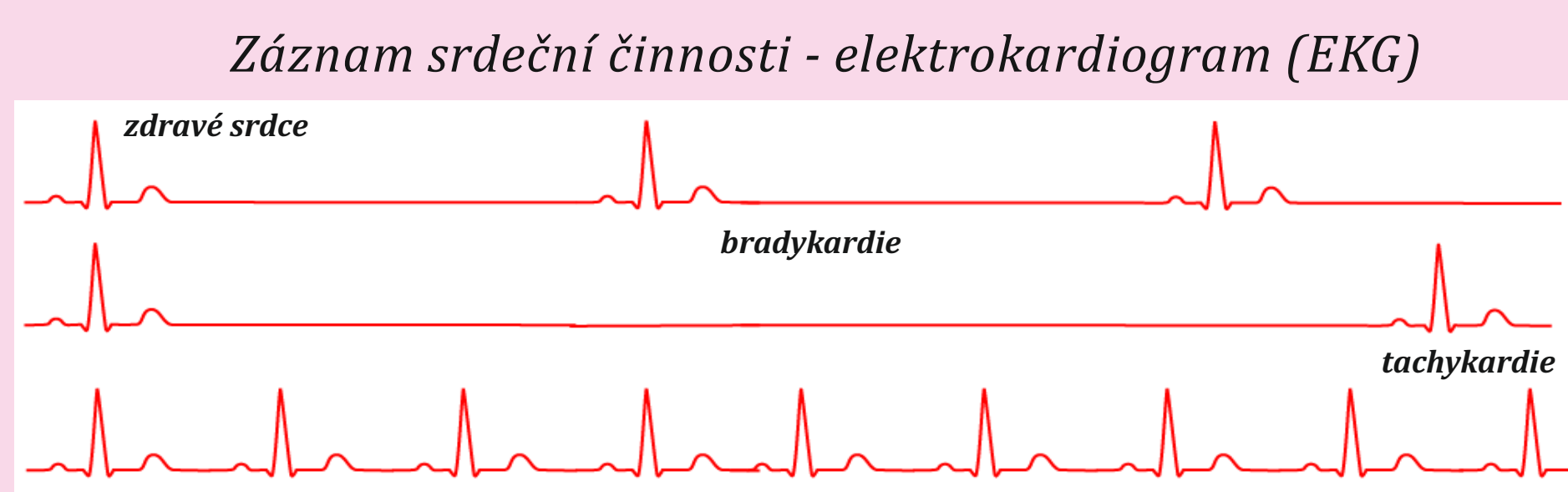
- Příčiny vzniku **srdečních arytmí**
- Možnosti zvýšení odolnosti srdce vůči **ischemické chorobě srdeční**
- Mechanismy řízení **krevního tlaku** a vznik **hypertenze**

LIDSKÉ SRDCE

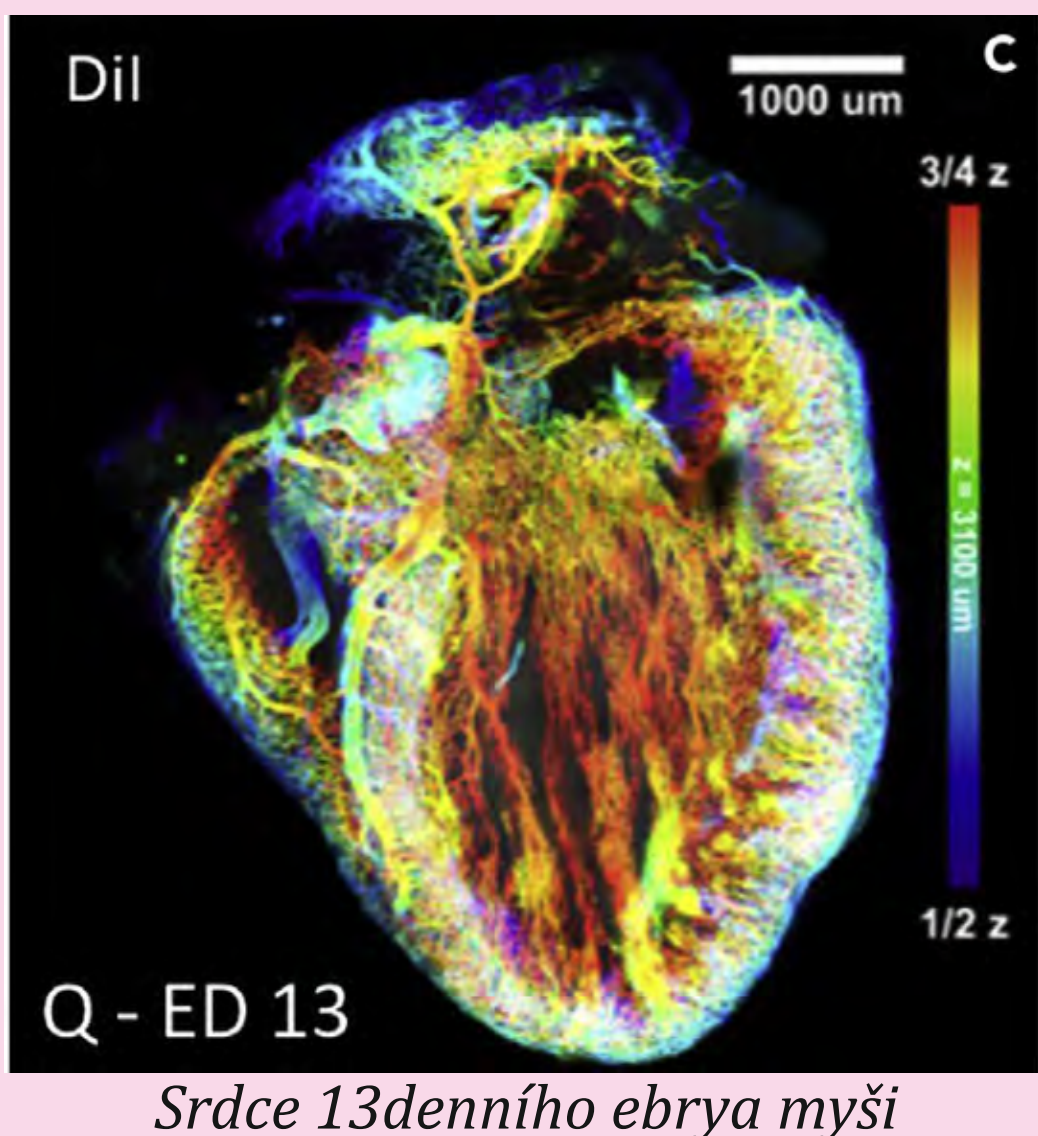

VÝVOJ SRDCE A ARYTMIE

Činnost srdce může být:
zpomalená = **bradykardie**
zrychlená = **tachykardie**

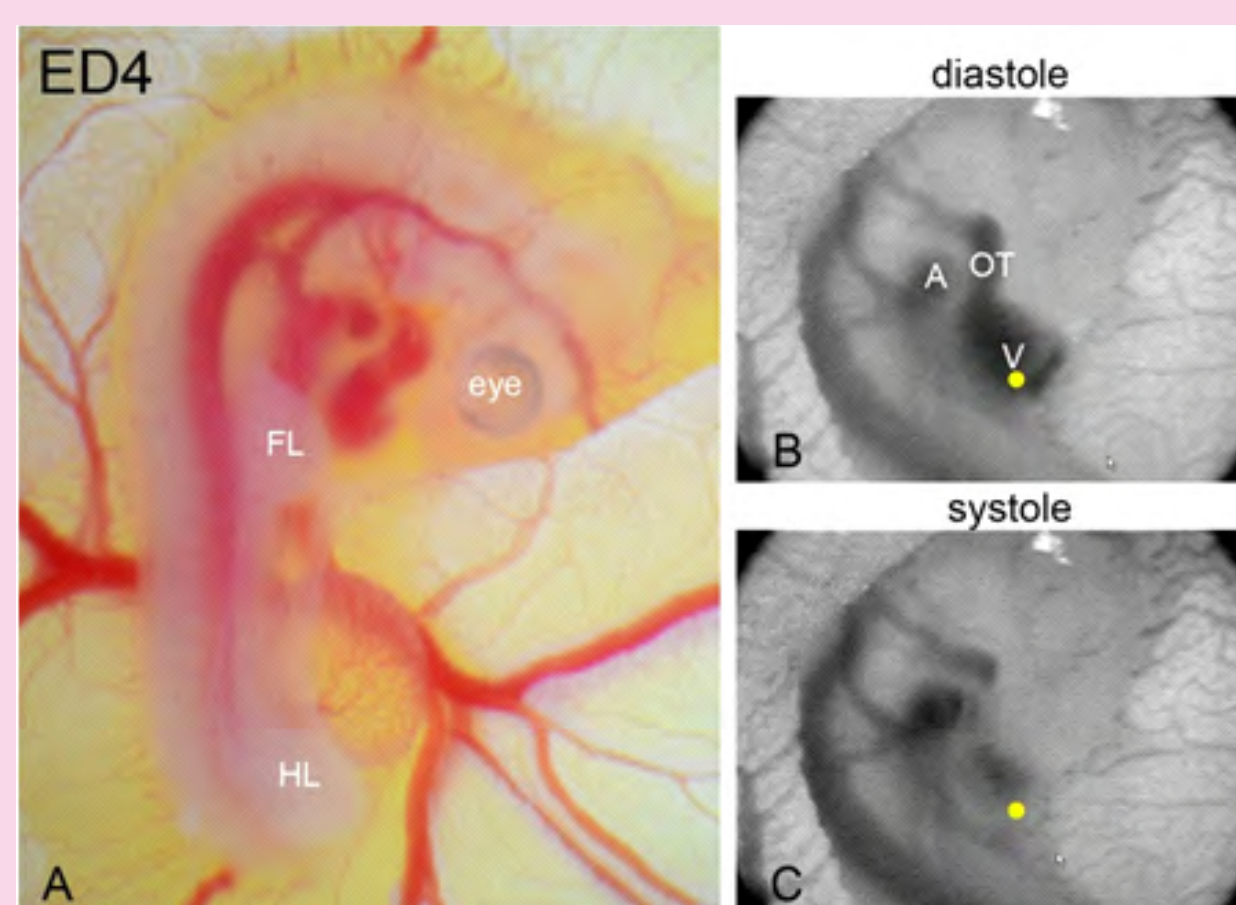
Záznam srdeční činnosti - elektrokardiogram (EKG)

Srdce 13denního embrya myši

Mnoho příčin srdečních arytmí zůstává stále velkou neznámou. Zjišťujeme příčiny vzniku poruch srdečního rytmu u celého srdce i na molekulární úrovni. Studujeme poruchy srdečního rytmu a vývoje srdce u mutantních myši s prenatálními arytmii a na dalších experimentálních modelech včetně kuřecího zárodku.

Zjistili jsme, že některé léky běžně užívané při léčbě srdečních chorob a vysokého krevního tlaku (beta blokátory) mohou ovlivnit embryonální vývoj srdce. Naše výsledky ukazují, že léky navozující u zárodků bradykardii jsou pro vývoj plodu potenciálně nebezpečné a neměly by být užívány během těhotenství.

Otevřená vejce u 4denního embrya kuřete

VYSOKÝ KREVŇÍ TLAK (HYPERTENZE)

Hypertenze je jednou z civilizačních chorob, která souvisí s nevhodným životním stylem a stále častější obezitou. Značné rozšíření hypertenze souvisí se stárnutím populace. Svoji roli však hrají i genetické faktory. Neléčená hypertenze bývá **příčinou dalších onemocnění oběhové soustavy** (např. aterosklerózy, cévní mozkové příhody či ischemické choroby srdeční). Jako model pro studium příčin vzniku a rozvoje vysokého krevního tlaku používáme speciální kmeny **potkanů** vyvíjejících hypertenzi buď **spontánně** nebo **vlivem vnějších faktorů** (stres, dieta s vysokým obsahem soli).

Sledování vylučování látek u laboratorního potkana v metabolických klecích

Odhalili jsme, že u většiny zkoumaných modelů je vysoký krevní tlak způsoben zvýšenou aktivitou sympatického nervového systému. Aktivace je důsledkem poruch centrální regulace tohoto systému.

ÚKOLY PRO VÁS:

1. **DOKÁŽETE SESTAVIT MODEL SRDCE Z JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ?**

2. **POROVNEJTE V MIKROSKOPU ZDRAVÉ BUŇKY SRDCE A BUŇKY POŠKOZENÉ INFARKTEM MYOKARDU**

OCHRANA SRDCE PŘED POŠKOZENÍM

Ischemická choroba srdeční je nejčastějším kardiovaskulárním onemocněním. Je vyvolána nedostatečným průtokem krve, často v důsledku aterosklerózy. Při ischemii nemají buňky dostatek kyslíku a živin a hromadí se v nich metabolity. Kardiomyocyty (buňky srdečního svalu) jsou schopné ischemii tolerovat pouze po určitou dobu a postupně u nich dochází k metabolickým změnám, narušení jejich funkce a buněčné smrti = infarktu myokardu.

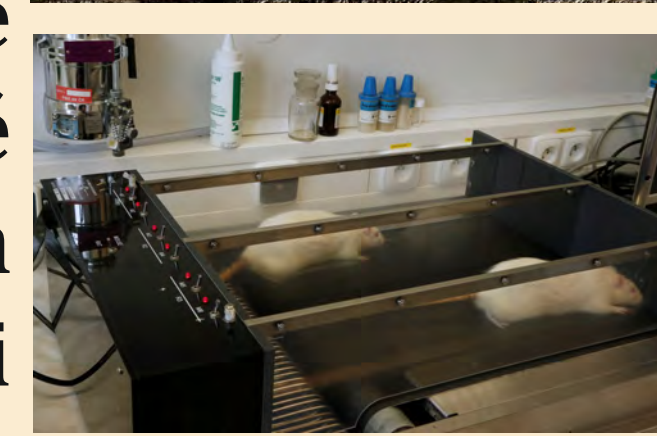
JAK ZVÝŠIT ODOLNOST SRDCE VŮČI ISCHEMII?

U samic je odolnost srdce vůči ischemii vyšší než u samců. Během menopauzy ale klesají hladiny estrogenu a s nimi se ztrácí i zvýšená odolnost srdce. Ukazuje se, že estrogen hraje v odolnosti srdce důležitou roli.

Během těhotenství a těsně po narození je srdce novorozence velmi odolné vůči ischemii. Tato odolnost je pravděpodobně vyvolána podmínkami během vývoje plodu v děloze, které se podobají vysokohorské hypoxii.

U obyvatel žijících ve vysokohorském prostředí je výskyt kardiovaskulárních onemocnění mnohem méně častý. I v experimentech bylo prokázáno, že adaptace na vysokohorskou hypoxii zvyšuje odolnost srdce vůči ischemickému poškození. Snažíme se proto popsat mechanismus této adaptace.

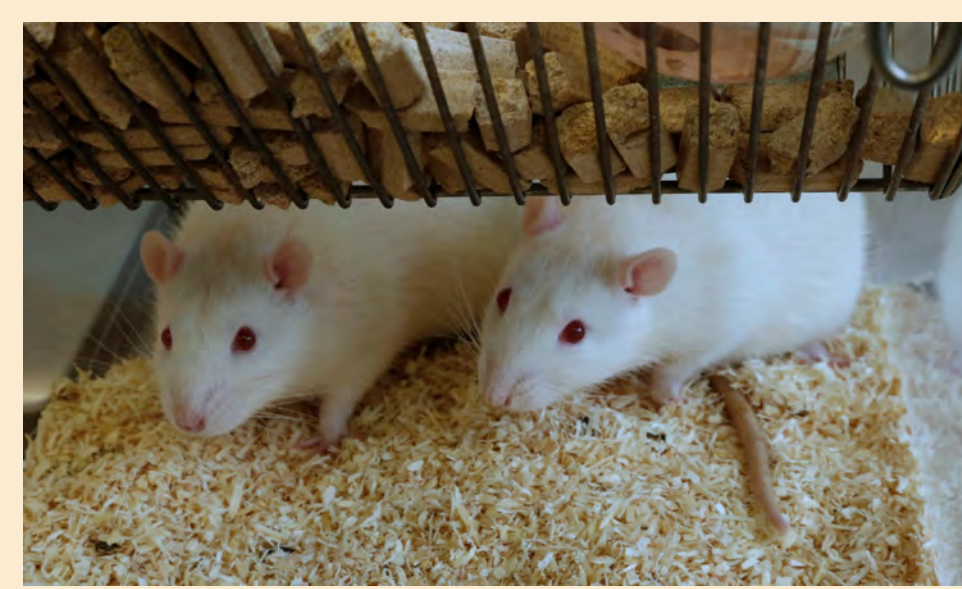

Fyzický trénink potkanů na běhacím pásu

Podobné kardioprotekce (ochrany srdce) lze dosáhnout i adaptací na fyzickou zátěž, například při běhání. Molekulární mechanismy těchto dvou protektivních přístupů se však liší.

ZPŮSOBY NAVOZENÍ INFARKTU MYOKARDU U POTKANA

Jednou z možností chirurgického navození infarktu myokardu je podvaz sestupné větve koronární arterie na izolovaném perfundovaném srdci.

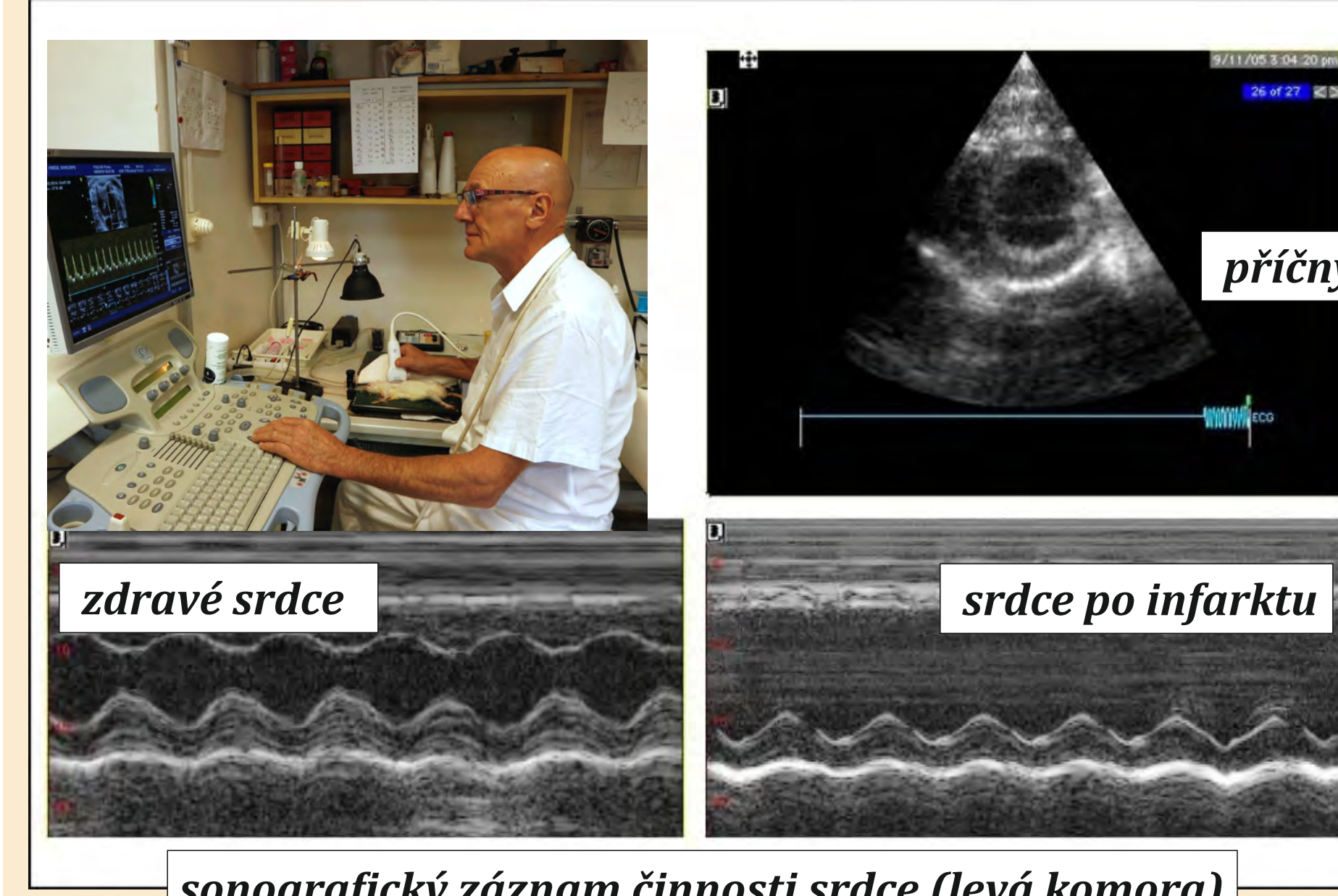

Izolované perfundované srdce potkana umožňuje sledovat průtok cévami srdečního svalu a histochemicky stanovit oblasti infarktu.

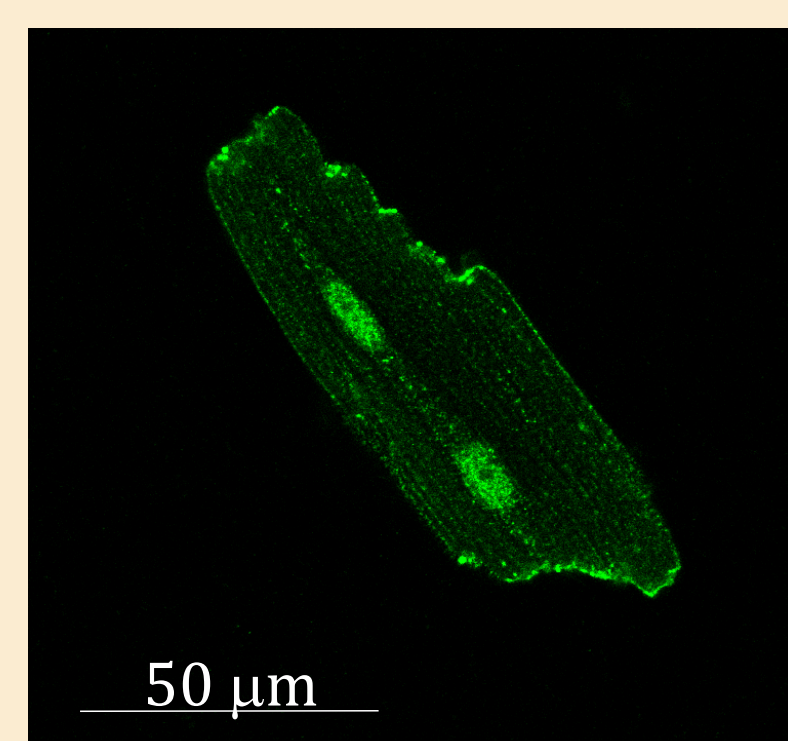
tkáň zasažená infarktem

zdravá tkáň

příčný řez srdcem

50 um

Kontraktilitu a srdeční práci lze sledovat, měřit a hodnotit pomocí echokardiografického vyšetření. Echokardiografie je nedocenitelnou metodou pro průběžné hodnocení velikosti poškození srdce u modelu srdečního selhání. Vliv kardioprotektivních intervencí lze sledovat také na jednotlivých buňkách srdečního svalu - kardiomyocytech.